

Neděle 21.10.2012 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Gn 4,1-16: „Kain v nás nebo Kristus v nás?“

Pán Bůh s námi mluví v Bibli o životě, jeho úskalích, výzvách i pokušeních. Je v ní Boží moudrost, která nás v podobě příběhů uvádí do základních životních témat a ukazuje, odkud přicházíme, jaké jsou Boží záměry pro nás a kam směřujeme. Začíná to prvními kapitolami, kde v příběhu o stvoření vesmíru a světa najdeme oslavu Boží moudrosti a moci. Pokračuje to vyprávěním o stvoření člověka, o jeho postavení uprostřed světa a jeho odpovědnosti. Všechno, co vyšlo z Boží mysli a Boží stvořitelské ruky, bylo dobré, dokonce velmi dobré. Pak ovšem narazíme v Bibli na ponuré čtení o tragickém lidském pádu a jeho důsledcích. Lidé musí opustit Ráj a žít za jeho branami.

1. Dva bratři jako Boží znamení

Vyprávění 4.kap. Genesis nám ukazuje, že žít se dá i za branami Ráje. Život pokračuje dál. Pokračuje dokonce radostnými událostmi, jakými je narození dětí. První lidé se stávají rodiči a radují se nejdříve z prvního syna, který dostane jméno „KAJIN“, to znamená „kopí“ nebo „šíp“. Je to zdravý a silný chlapec, to je určitě důvod k vděčnosti. Ovšem pro Evu je důležitější ještě něco jiného. Syn Kain je darem od Boha. Pro Evu to znamená, že Bůh ji neopustil, že dodržel slovo. Musela opustit Ráj, přesto narození syna je pro ni znamením, že život za branami Ráje, ať už bude jakýkoliv, bude a může být životem s Bohem. Určitě je to velmi podobné i u druhého dítěte, chlapce Ábele. „HÁBEL“ znamená „vánek“, „opar“, „marnost“. Možná dostal takové jméno proto, že byl slabý, neduživý. Ovšem i takové děti jsou darem od Boha. Nejsou méněcenné, mají právo na život jako každý jiný, i když ho mají v něčem těžší.

Ze života 4členné rodiny se toho moc nedovídáme. Slyšíme jen ty důležitější informace o tom, že si synové zvolili své životní povolání. Kain obdělává pole, Ábel pase ovce. Z toho je zřejmé, že lidé pochopili Boží záměr a naučili se pracovat, obdělávat zemi a panovat. Je to v těžších podmínkách než to bylo v Ráji, ale stále je v tom ta Boží myšlenka.

Kromě práce se lidé naučili také modlit. V Ráji žili v Boží blízkosti, za branami Ráje Boží blízkost hledají. Hledají ji prostřednictvím modliteb, obětí a bohoslužby. Oltáře, chrámy a kostely jsou znamením ztraceného Ráje. Na počátku v Edenu nebyly potřeba, na konci v novém Jeruzalémě také nebudou. Ovšem po vyhnání z Ráje se člověk potřebuje nějak přiblížit k Bohu, aby Ho neztratil a aby se Mu sám neztratil.

2. Dva bratři a jeden problém

Také Kain a Ábel potřebují Boha, proto hledají Jeho blízkost. Přinášejí Mu oběti, tak, jak byli k tomu vedeni. Přinášejí Bohu oběti každý tak, jak umí, a podle toho, co má. Jenže zde se objevuje problém. Kain obětuje a nic se neděje, Ábel obětuje a Bůh mu žehná. Tak to patří k životu, že někomu se daří, že prosperuje a někdo jiný se sotva drží nad vodou. Důvody takových rozdílů mohou být různé. Kain a Ábel v tom vidí projev Božího jednání. Proč to Pán Bůh tak dělá? Proč ten rozdíl? Nic se tu nevysvětluje ani nezdůvodňuje. Prostě Pán Bůh dává jednoduše přednost mladšímu a slabšímu. Bůh je svobodný a svrchovaný ve svém jednání. On nehodnotí lidské dary, oběti a bohoslužby podle našich lidských měřítek, nýbrž podle toho, jak chce. Dává jednoduše mladšímu bratrovi víc než staršímu. Kain si myslel, že Bůh má

požehnat jemu. My si tak nějak automaticky představujeme, že velký, silný, zdravý a bohatý člověk může pomáhat lépe než malý, slabý, nemocný a chudý. Jenže Boží cesty jsou nevyzpytatelné! Bible ukazuje na jinou možnost. Říká, že to může být docela dobře i obráceně. Slyšíme to jasně v evangeliu, kde ta největší pomoc, pomoc přímo Boha, vysvobození z hříchu přichází v Dítěti z jeslí a v bezmocném Ježíši na kříži. Tento paradox Božího jednání najdeme na více místech v Bibli. Zde poprvé, pak Ezau, Jákob a další.

Bůh se prostě rozhodl, že nepožehná Kainovi přímo, ale prostřednictvím mladšího bratra. Mít na této zemi požehnaného bratra není malá věc, je to dar od Boha. Jenže my to neumíme vždy přijmout. Tak to vidíme na Kainovi. Ten má s Božím rozhodnutím problém. Vůbec se mu to nelíbí! Je to na něm vidět, že se mu to nelíbí. Jenže Pán Bůh tím Kaina neodepsal, On chce být dále s ním a v životě mu pomáhat. Je to vidět z toho, jak se Bůh o Kaina zajímá a otcovsky mu domlouvá: „*Kaine, dej si pozor! Je to nebezpečná situace! Hněv je zlý rádce!*“. Jenže Kain si nedá říct a na cestě od oltáře, na cestě z kostela svého bratra zabije. Je v tom vážné upozornění, čeho je člověk schopen a jasné varování. Kain se hlásí k Bohu, ale zároveň vraždí bratra. Co je to za postoj? Co je to za zbožnost, která hledá Boha u oltáře, ale neunes bratra a jeho úspěch?! Těžko to chápeme, ale tento příběh ukazuje, jak se zlo snadno a rychle šíří, pokud se včas nevzpamatujeme. Jsou jen 2 možnosti: buď my ovládneme hněv anebo hněv ovládne nás. Buď zvítězíme nad pokušením anebo podlehne. „*Kde je tvůj bratr Ábel?*“, ptá se za chvíli Hospodin a volá tím člověka k odpovědnosti. Že to nikdo neviděl, nic neznamená. Bůh vidí, Bůh slyší. Ze své odpovědnosti za bratra, za bližního se člověk nemůže vylhat. Nepomůže si ani protiotázkou „*Což jsem strážcem svého bratra?*“.

3. Mnoho bratrů a sester v Kristově církvi – mnoho problémů?

Mám za to, že Pán Ježíš ve svém Kázání na hoře myslí právě na tento příběh. Nejmenuje, ale připomíná. „*Když si u oltáře, v kostele, u sv. Večeře Páně vzpomeneš na něco, co má někdo proti tobě anebo ty proti němu, dej to nejdříve do pořádku*“ (Mt 5,21nn). Je to důležitý princip, který nám Ježíš Kristus připomíná. Není možné oddělovat vztah k Bohu od vztahu k bratrovi nebo bližnímu! Dokud chováme v srdci hněv, zášť, závist nebo něco podobného vůči bratrovi, vzdalujeme se tím zároveň svému Bohu! A pokud chceme mít v pořádku vztah s Bohem, musíme dát nejdříve do pořádku vztah k bratrovi. Jinak to prostě nejde! Všechno ostatní je pokrytectví nebo dokonce jistý druh bezbožnosti. Člověk se sice tváří zbožně, ale jde mu jen o Boha. Na bratra se nepodívá, bratra nemusí nebo nesnáší. Pán Bůh takové jednání nestrpí a ptá se nás dnes stejně jako kdysi Kaina: „*Kde je tvůj bratr? Co je s ním? Ty to nevíš? Že nejsi strážcem svého bratra? Ale to je špatně, že se nezajímáš o bratra a že ho přehlížíš?!*“

Dnes jsme jako Kristova církev u sv. Večeře Páně. Chceme slavit slavnost Božího odpuštění a Kristovy lásky. Přinášíme Bohu oběť chvály a chceme přijímat nové ujištění o tom, že jsme Božími dětmi, že nás Bůh miluje a že nám žehná. Příběh o Kainovi a Ábelovi nám připomíná, z jakého „těsta“ jsme. V každém z nás je něco z toho Kaina. Příběh Ježíše Krista, Jeho smrti a vzkříšení zase všem oznamuje, že to tak nemusí zůstat, protože nám Bůh přišel na pomoc a zrušil moc zlého a smrti. Ve víře v Ježíše Krista jsme se stali novými lidmi. Už to není „*Kain v nás*“, kdo má hlavní slovo, nýbrž „*Kristus v nás*“, kdo má vliv na náš život a naše postoje. Díky Bohu za to. *Jenže*: Kain v nás se stejně občas ozývá. Vracejme se v pokání ke Kristu a Jeho kříži, přijímejme Boží odpuštění a přijímejme jedni druhé tak, jako Kristus přijal nás. Tak může žít „*Kristus v nás*“, do našeho srdce se vrátí Boží pokoj a Boží jméno bude v našem životě oslaveno. Tak se to líbí našemu Bohu a tak to pro nás připravil. **Bronislav Kaleta**